

versio2suopodcast

Äänitteen kesto: 32 min

Litterointimerkinnät

Eeva Raike:	Haastattelija
Laura Puolamäki:	Vastaaaja
sa-	sana jää kesken
(sana)	epävarmasti kuultu jakso puheessa tai epävarmasti tunnistettu puhuja
(-)	sana, josta ei ole saatu selvää
(--)	useampia sanoja, joista ei ole saatu selvää
, . ? :	kieliopin mukainen välimerkki tai alle 10 sekunnin tauko puheessa

[linnunlaulua]

Eeva Raike: Tervetuloa Aallonharjalle-ympäristötutkimuspodcastin pariin. Tässä podcastissa keskustellaan ajankohtaisesta suomalaisesta ympäristöön liittyvästä tutkimuksesta. Keskustelemassa on humanististen ja yhteiskuntatieteellisten alojen tutkijoita ja muita asiantuntijavieraita. Podcastin tuottaa Turun yliopiston ja Åbo Akademin ympäristötutkimuksen ja opetuksen Aallon harjalla -verkosto.

[linnunlaulua]

Tänään keskustelemme Satakunnan soista. Minä olen Eeva Raike, digitaalisen kulttuurin, maiseman ja kulttuuriperinnön tutkinto-ohjelman maisemantutkimuksen yliopisto-opettaja ja kanssani täällä keskustelemassa on tutkinto-ohjelmamme erikoistutkija tohtori Laura Puolamäki. Laura työskentelee Satakunnan muuttuvat suomaat -hankkeessa. Hanke toteutetaan EU:n JTF-rahoituksella yhteistyönä Turun yliopiston kauppakorkeakoulun, meidän tutkinto-ohjelman ja Suomen ympäristökeskuksen kanssa. Mitä, Laura, tää JTF-rahoitus tarkoittaa?

Laura Puolamäki: JTF-rahoitus on sellainen yleiseurooppalainen rahoitus, jonka tarkoitus on tukea vihreää siirtymää tai oikeastaan sillä rahastolla tuetaan sellaisia alueita ja elinkeinoja, joihin vihreä siirtymä jollakin tavalla vaikuttaa. Meillä Suomessa turvetuotanto on semmonen ala, johon se vaikuttaa ja Satakunta on vahva turvemaakunta ja sen takia Satakunnassakin on näitä Just Transition Fund, eli oikeudenmukaisen siirtymän hankkeita, jollasta mekin sit tässä parhaillaan toteutetaan. Suohan merkitsee monia asioita ja kun sää Eeva oot arkeologi, niin mitä arkeologit soista ajattelee? Mitä ne tarkoittaa teille?

Eeva Raike: Arkeologithan ajattelee soista, että ne on tämmösiä aarrearkkuja varsinkin orgaanisen aineksen kannalta. Koska Suomen maaperä on niin hapan, niin

kaikki maantuu, niin kuin tavallisessa tällases kuivassa maassa tämmöset orgaaniset ainekset, mutta soissa semmosissa hapettomissa tiloissa meillä säilyy luu- ja puuesineitä. Eli niitä on esimerkiks kivikauden aikaisia suksia on löydetty, erilaisia puuesineit ja luuesineitä ja ruuhia ja myös semmosia, esimerkiks Yli-Iistä on löydetty semmonen valtavan suuri liistekatiskakeskittymä, jotka ajottuu kivikaudelle. Eli se on hyvin runsasta se arkeologinen aineisto, mitä voidaan löytää soista. Mikäs, Laura, sun suhde suohon on?

Laura Puolamäki: Mä en oo arkeologi, mutta mä oon maisemantutkia ja ehkä mä katon niitä sit vähän sillä toisenlaisella silmällä, eli en nyt välttämättä niin sinne turpeen sisään, mut ehkä enemmän siihen, et mitä siihen turpeen päälle ja ympärille on syntyny ja mitä me ihmiset soilla liikutaan. Viime aikoina tän hankkeen myötä ollaan liikuttu erityisesti sellaisilla soilla, joita on hyödynnetty ottamalla sieltä turvetta joko polttoaineeks tai kasvualustaks tai eläinten kuivikkeeks. Se toiminta ei oo alkanu kivikaudella, sitä on tehty isommassa mittakaavassa vasta tollanen 80–100 vuotta, mutta sinäkin aikana on jo tällasten turvetuotantoalueena toimivien soiden ympärille muodostunu aika ainutlaatuisia yhteisöjä, joita vois sanoo vaikka kulttuuriperintöyhteisöiks.

Eeva Raike: Mites tää meidän hanke, tää suo-hanke, niin millä alueilla se toimii?

Laura Puolamäki: Me toimitaan Satakunnassa. Tietysti hankkeen nimikin on Satakunnan muuttuvat suomaat, mutta koska suomaa on Satakunnassa iso asia, niin ihan koko maakuntaa ei voida yhdellä hankkeella ottaa haltuun. Sen takia tässä hankkeessa onkin rajattu neljä kohdealuetta ja niistä kaks sijaitsee Pohjois-Satakunnassa Kokemäenjoen pohjoispuolella, eli tuolla Kankaanpään Honkajoen seudulla on yks iso suoalue, Satamakeitaan ja Puuojankeitaan alue, jota tarkastellaan, ja Merikarvialla on sit neljä pienempää turvetuotantoaluetta, ja sitte taas Kokemäenjoen eteläpuolella Euran ja Eurajoen kuntien rajalla on semmonen laaja Kahalansuon-Lamminsuon kokonaisuus, joka on meidän kolmas kohdealue, ja neljäs sijaitsee sitte tuolla Köyliössä nykyisen Säskylän kunnan alueella. Siellä on Kakkurinsuo-niminen alue. Elikkä neljä kohdetta on meillä tarkemmassa syynissä.

Eeva Raike: Mitä hanke on tehnyt sitten näillä suoalueilla, mitkä on tähän hankkeeseen valittu?

Laura Puolamäki: Näistä on selvitetty aika paljon erilaista pohjatietoa. Meillä on hankkeessa mukana Suomen ympäristökeskuksesta tutkijoita ja he on tehneet vähän paikka-analyysiä ylipäänsä näistä soista ja ympäröivästä luonnosta ja maaperästä ja vesitaloudesta. Sit meillä on mukana myös ympäristöjuristi Suomen ympäristökeskuksesta ja hän on selvittäny vähän sitä sääntely-ympäristöö, mikä liittyy soihin ja turvetuotantoon. Sitten taas kun me ollaan humanisteja, niin me ollaan lähestytty mejän omasta näkökulmasta sitä, että mitä ihmiset näillä suoalueilla nykyään tekee ja mitä eri ikäiset ihmiset ajattelee näistä suoalueista ja

siitä, et mitä siellä pitäis tehdä seuraavaks sen jälkeen, kun nykyinen turvetuotantoalue tai -vaihe tulee päätökseensä.

Eeva Raike: Te olitte osa mejän hankkeen ihmisistä siellä Eurajoen Sydänmaan koulussa ja teitte lasten kanssa jotain. Mitä te teitte siellä?

Laura Puolamäki: Me vähän tutkittiin sitä suota yhdessä lasten kanssa. Eli tosiaan ihan siinä suon laidalla on yks Eurajoen kunnan alakoulu, tällöinen pieni kyläkoulu. Me vierailtiin heidän kanssa suolla, siellä turvetuotantoalueella, ja tutustuttiin siihen, et miten sitä turvetta nostetaan ja työstetään ja miks sitä nostetaan ja minne se menee. Sitten me palattiin takaisin koululle ja mietittiin oppilaitten kanssa yhdessä, et mitä he toivois siltä suolta, mikä olis se seuraava tulevaisuus. Tietysti kun on tän ikäiset lapset kyseessä, niin täytyy vähän miettiä, miten näitä asioita yhdessä pohditaan ja sen työpajan kohdalta me valittiin semmonen taidelähtöinen menetelmä, elikkä he teki piirustuksia siitä, mitä he toivois sinne suolle 30 vuoden kuluttua. Sitten me keskusteltiin yhdessä siitä, mitä he on piirtäneet, koska tietysti piirustustaitokin vaihtelee, mutta kaikki kuitenkin osaa puhua.

Eeva Raike: Mä olin sun kanssa, Laura, Kankaanpään lukiossa ja meillä oli sitten kohteena Honkajoella ne suot. Mä en ehtiny olla siellä joka päivä, mut mä kävin siellä kentällä teidän kanssa. Mitä te saitte irti lukiolaisten kanssa?

Laura Puolamäki: Täytyy sanoa et lukiolaiset sai irti aivan valtavasti. Eli mehän tosiaan aloitettiin tää työpaja sillä suo-vierailulla, vähän niin ku tuolla Eurajoen koululaistenki kanssa, eli tutustuttiin maastossa meidän kohdealueeseen niin ku me tutkijatkin tehdään, eli me tehdään maastohavaintoja ja sit meillä oli myös sen tuotantoalueen väkeä Neovalta kertomassa, et miten he käyttävät sitä suota ja minne turve sieltä lähtee ja miten sitä vaikka laboratoriossa tutkitaan ennen ku turve lähtee yhtään mihinkään. Sit me tutustuttiin myös sellaseen kosteikkoalueeseen, joka on nyt sit osa sitä seuraavaa suota, eli aluetta, jossa turvetuotanto on jo loppunut ja sinne on nostettu vettä ja sinne on muodostunu kosteikko. Siellä oli meitä vastassa haikaraa ja joutsenta ja muitakin eliöitä, vaikka oli aika kylmä kevätpäivä [linnunlaulua]. Mutta sitten seuraavina päivinä siellä koululla me jatkettiin sen alueen tutkimista ja meillä oli käytössä vanhoja ilmakuvia ja historiallisia karttoja ja Kansalliskirjaston sanomalehtiarkiston aineita tai aineistoja ja vanhoja valokuvia, joita on tallennettu Finna-palveluun ja sit meillä oli vähän mejän hankkeen tutkijoiden tekemää paikkatietoaineistoa. Sit me tehtiin vielä pari tutkimushaastattelua, eli meillä oli kahden eri honkajokelaissukupolven edustaja kertomassa siitä, et mitä he tästä suoalueesta tietävät ja mitä he ajattelevat sen tulevasta käytöstä tai mitä Honkajoella on vaikka puhuttu näistä alueista. Eli semmonen aika iso aineistopaketti siitä koottiin. Sit lopuks me vedettiin ne tulokset yhteen, kirjoitettiin semmonen pieni tutkimusraportti niin ku tutkijoilla on tapana aina tehdä, ja se oli tosi hieno se meidän loppuseminaaripäivä, kun siinä kaikki opiskelijaryhmät toi ne omat esille saamat tuloksensa yhteen ja pohdittiin niitä vähän yhdessä. Eli samalla tavalla ku siellä Eurajoellakin, niin tässä myös mietittiin, et mikä

näiden oppilaiden mielestä olis sellanen toivottava tulevaisuus juuri tälle suoalueelle ja sieltä kyllä nousi aika monenlaisia jatkokäyttömuotoja. Eli osa oppilaista oli sitä mieltä, että peltoviljely olis hyvä jatkokäyttömuoto, osa oli sitä mieltä, et metsittäminen sopis sinne alueelle hyvin ja sit myös mietittiin siitä kosteikkoviljelyä tai ennallistamistakin, mut et aika lailla jakaantu kuitenkin mielipiteet siitä, et mitä he sieltä suolta toivois sitten, kun he nyt noin 18-vuotiaat oppilaat on noin 38-vuotiaita.

Eeva Raike: Kolmantena kohteena meillä sit oli mejän kulttuuriympäristökasvatuksen omat opiskelijat mejän tutkinto-ohjelmasta. Oltiin heidän kanssaan Köyliössä, eli Säskylän Köyliössä siellä soilla. Silloin meillä oli mukana mejän hankkeen yhden työntekijän, Jarmo Vehmaksen, kanssa tehdyt tämmöset tulevaisuusskenaariot. Me jaettiin mejän opiskelijat neljään ryhmään. Jokainen ryhmä teki yhden työn tästä omasta skenaarioistaan. Kertoisiks sä Laura vähän näist tulevaisuuden skenaarioista?

Laura Puolamäki: Eli tosiaan tässä mejän hankkeessa koko mejän tutkimusryhmä yhdessä työstää myös semmosia tulevaisuusskenaarioita ja Jarmo, jonka Eeva tossa jo mainitsikin, tulee tuolta tulevaisuuden tutkimuksen keskukselta ja Jarmo vastaa siitä skenaariotyöskentelystä ja niitä koko ajan koitetaan hioa eteenpäin. Sitä me tehtiin sit myös tuolla kulttuuriympäristökasvatuksen kurssilla yhdessä opiskelijoiden kanssa ja nimenomaan se Köyliön Kakkurinsuo oli meillä siinä kohteena. Tää oli taas tällainen vähän omanlaisensa työpajatyöskentely, kun nyt oltiin jo yliopisto-opiskelijoiden kanssa liikkeellä, eikä vaikkapa kymmenvuotiaiden lasten kanssa. Mutta vähän samalla tavalla tehtiin, eli ensin meillä kurssilla pohjusteltiin tätä aluetta ja sen maisemahistoriaa ja Jarmo piti hyvän alustuksen siitä, et mitä skenaariotyöskentely yleisesti ottaen on ja minkälaisia skenaarioita me on kehitetty tässä Satumaa-hankkeessa ja sitte tietysti lähdettiin kentälle. Siellä meitä opasti ensin Kankaanpään kyläyhdistyksen aktiiveihin lukeutuva Samuli Vahteristo ja hän kerto meille, et mitä se alue merkitsee kyläläisille esimerkiksi virkistyskäytön kannalta. Mejän toisena kenttäpaivana oli mukana mejän yks emeritusopiskelija Eskolan Mikko, joka on kyläläisiä ja joka on myös valmistunut maisteriks tuolta digitaalisen kulttuurimaiseman ja kulttuuriperinnön tutkimuksen tutkinto-ohjelmasta. Hän kerto sit tällasen vähän nuoremman alueen asukkaan ja maanomistajan näkökulmasta siitä samasta kohteesta. Sen jälkeen opiskelijat sit niissä neljässä ryhmässä tarkasteli sitä aluetta ja sen tulevaisuutta oman ryhmänsä valitseman skenaarion pohjalta ja loppuseminaarissa näitäkin vähän vedettiin yhteen. Se oli kyllä jo aika pitkälle menevää skenaariotyöskentelyä. He oli tehny hyvin taustatyöskentelynsä ja siinä mietittiin, et mikä Kakkurinsuon mahdollinen tulevaisuus vois olla, jos siellä alueella jatkuu turvetuotanto, eli se oli se mejän business as usual -skenaario. Tai toinen vaihtoehto oli semmonen paratiisiskenaario, jossa maksimoidaan biodiversiteetti näillä alueilla turvetuotannon päättymisen jälkeen. Siinä oli hienosti pohdittu sitäkin, et miten se alue tukis läheisiä Natura-verkostoon kuuluvia alueita ja valtakunnallisesti arvokasta maisema- aluetta ja kansallismaisemaa, jotka kaikki löytyy ihan kivenheiton päästä. Sit mejän kolmas

skenaarioryhmä otti kohteeks sen vesiviljelyyn, ja he pohti sitä, et miltä se alueen tulevaisuus näyttäis, jos siellä turvetuotantoalueella olis tulevaisuudessa vettä vähän niin ku tossa paratiisiskenaariossakin, mutta se olis myös viljelykäytössä ja siellä viljeltäis vaikkapa osmankäämiä tai ruokohelpiä. Sit meidän neljäs työryhmä keskittyi energiatuotantoskenaarioon ja he tarkasteli Kakkurinsuon tulevaisuutta siitä näkökulmasta, et siellä ei tuotettaiskaan turvetta, vaan siellä tuotettais sähköä aurinkopaneelien kautta. Se on oikeestaan semmonen skenaario, mikä tällä hetkellä tuolla alueella näyttää kaikkein todennäköisimmältä, koska siellä on jo luvitusvaiheessa oleva aurinkopuistohanke ja maanomistajat on tehny aika pitkiä maanvuokrasopimuksia aurinkovoimayhtiön kanssa, eli jos nyt pitäis tulevaisuutta ennustaa, niin tää aurinkovoimaskenaario siellä kyllä sitten lähtis toteutumaan.

Eeva Raike: Meillähän oli myös mejän hankkeessa tämmönen kysely maanomistajille, missä kyseltiin myös heidän ajatuksiaan soiden tulevaisuudesta. Miten, Laura, nää lasten ja nuorten toiveet ja näitten maanomistajien toiveet, niin kohtaako ne vai onko niissä paljon erilaisuutta?

Laura Puolamäki: Vähän oikeestaan molempia. Eli tosiaan se mejän maanomistajakysely lähti yli 350:lle maanomistajille, jotka omistaa maat näillä meidän kohdealueilla tai on niiden välittömiä rajanaapureita. Siihen tuli vastausprosentiks 15, eli jonkinlainen otos, mistä nyt jotain johtopäätöksiä voidaan tehdä. Sielläkin tuli kyllä aika monenlaisia toiveita sen tulevaisuuden suhteen. Joillain alueilla painottu enemmän ennallistaminen ja joillain alueilla sit se peltoviljely, metsittäminen tai energiantuotantokin. Eli joiltain osin voidaan sanoo, et näiden maanomistajien ja lasten ja nuorten toiveet kyllä kohtaa, mutta oikeestaan sellasta foorumia ei tällä hetkellä ole, missä he keskustelis niistä tulevaisuuksista yhdessä, et meidän pitää oikeestaan niitä toiveita sinne skenaarioin hakee vähän erilaisista palasista ja koittaa niistä sitten koota jotain yhteistä. Mutta sellasta tiettyä ajatusmaailmaa joko sinne virkistyskäyttöön, eli jonkinlaiseen ennallistamiseen, tai sit ehkä sellaseen jonkinlaiseen tuottavaan maankäyttöön, vaikkapa sen metsittämisen tai peltoviljelyn kannalta, niin niitä ehkä oli eniten nähtävissä. Sit se energiantuotanto tulevaisuuden käyttömuotona, niin se oli enemmän mukana siellä maanomistajakyselyn tuloksissa, niitten nuorempien lasten ajatuksissa ei oikeestaan ollenkaan ja lukio-ikästen ajatuksessa jonkin verran, mut aika vähän sielläkin, et siellä enemmän ne muut tulevaisuudet kyllä oli toivottuja.

Eeva Raike: Tää hankehan alko jo vuonna 23 marraskuussa ja loppuu nyt vuoden 2026 elokuussa. Mitäs sen jälkeen?

Laura Puolamäki: Sen jälkeen meillä pitäis sit olla tietysti tuloksia, eli me nyt jatketaan näiden skenaarioiden työstämistä erilaisten aineistojen pohjalta, joita edelleenkin kootaan. Vielä tavataan alueen yrittäjä ja maanomistajia ja paikallisyhteisöjä ja myös lapsia ja nuoria ja katsotaan vähän, et mihin se sääntely-ympäristö on kehittymässä vaikkapa siellä ennallistamisasetuksen puolella. Sit tietysti pitää myös vähän tarkkailla, et mihin se energiatuotannollinen ympäristö

kehittyä, koska erityisesti nää energia-yhtiöt on ollu aika aktiivisia turvetuotantoalueiden maanomistajien suuntaan ja sielläkin on monen näköstä liikehdintää tällä hetkellä. Mut sellanen isoin tavote hankkeella varmaankin on auttaa maanomistajia päätöksenteossa, eli tuoda heille tietoa niistä eri jälkikäyttövaihtoehdoista ja niiden vaikutuksesta siihen maisemaan ja ympäristöön ja paikallisyhteisöön, jotta heillä olis jotakin, mihin nojata, kun he sit aikanaan miettii, mitä siellä juuri heidän maallaan seuraavaks tapahtuu. Mutta sehän on joiltain osin aika kaukana tulevaisuudessa, koska joillakin maa-alueilla se turvetuotanto saattaa jatkua vielä 30:kin vuotta ja ne nykyiset maanomistajat ei ehkä oo samoja henkilöitä, jotka siitä asiasta aikanaan päättää, eli tää on semmonen ylisukupolvinen kysymys myös ja se kyllä tekee siitä aika haastavan. Mutta sitä me kuitenkin toivotaan, et meidän tekemän työn ansiosta sen tulevaisuuden pohdiskelu olis vähän helpompaa, olis enemmän tietoa saatavilla ja sit olis myös tietoa saatavilla siitä, et mitä maanomistajat itse toivoo sen päätöksentekonsa tueksi, koska hekin on tällä hetkellä aika ymmällään kaiken sen kanssa, mitä ympärillä tapahtuu.

[linnunlaulua]

Eeva Raike: Miten me ollaan sit, Laura, tultu tähän tilanteeseen, et meil on turvetuotanto tullu ja nyt meidän pitäis päästää siitä irti?

Laura Puolamäki: Siihen on tultu nykäyksittäin ja [naurahtaa] aika kovilla nykäyksillä. Tossa ennen toista maailmansotaakin turvetta kyllä jo hyödynnettiin, sitä vähän nostettiin kotitarpeiks, polttamiseksi tai energiantuotannon kannalta ja eläinten kuivikkeeks, mut ei kuitenkaan teollisessa mittakaavassa kovinkaan laajalti. Mut sit tuli toinen maailmansota ja jatkosota ja silloin Suomee kohtas aika paha energiakriisi ja se piti saada nopeasti ratkaistua ja kun mietittiin, et mistä se ratkasu vois löytyä, niin silloin katseet käänty suolle, koska tiedettiin, että turvetta voidaan polttaa ja sillä on hyvä energia-arvo. Niinpä sitä sitten ryhdyttiin valtionkin johdolta edistämään ja erinäisten tutkimusten päätyttyä tuolta Kihniöltä löyty semmonen Aitoneva-niminen alue, jossa sitä turvetta päätettiin ryhtyä tuottamaan vähän isommassakin mittakaavassa. Siinä on semmonen synkän historian häivähdys myös taustalla, et siinä läheisyydessä oli Karvian ja Parkanon rajalla sijaitseva Alkkian varavankila, johon oli perustettu sotavankileiri ja se sotavankileiri perusti sitte siirtolan tonne turvetuotantoalueelle Aitokalliolle, eli sotavankejakin aluks käytettiin työvoimana ku sitä turvetta lähdettiin sieltä nostamaan. Sota tuli aikanaan päätökseen, mut energiaa tarvittiin edelleen ja se oli jo opittu, että turpeenpoltto on siihen hyvä ratkasu, ja niinpä sitten sotien jälkeen ryhdyttiin aika voimakkaasti edelleen kehittään turvetuotantoteknologiaa. Aitonevallaki siitä turvetuotantoa jatkettiin ja ihan nopeesti muutamassa vuodessa siitä täysin asumattomasta suoalueesta tuli semmonen keskittymä, jossa yli 500 ihmistä työskenteli samaan aikaan ja useita kymmeniä ihmisiä myös asu siellä alueella. Muutamia muitakin samanlaisia tuotantoalueita Suomeen synty, mutta se oli kuitenkin pinta-alaltaan vielä nykymittakaavassa vaatimatonta. Eli silloin jatkosodan jälkeisinä vuosikymmeninä semmonen vaan reilu 180 hehtaaria esimerkiks tuolla Aitonevalla

oli turvetuotantokäytössä ja se toiminta oli jo aika lailla hiipumassa, koska se oli kannattamatonta, kun öljy oli niin paljon edullisempaa ja sitä tuotiin paljon Suomeen hiilen ja koksen ohella. Mut sitte tuli taas semmonen nopee nykäys aika kaukana Suomesta, eli tuolla Lähi-idässä sytty sota, Jom Kippur -sota, vuonna 1973. Se vaikutti Suomeenkin sillä tavalla, et meillä oli taas energiakriisi, koska se meidän energiatalous perustuu siihen edulliseen tuonti-öljyyn, joka yhtäkkiä oli huippukallista. Niinpä sitten valtion polttoainetoimisto sai tehtäväkseen turvata Suomen energiaomavaraisuutta ja jälleen käännettiin katseet suolle ja sinne turpeeseen, eli se energiaomavaraisuus päätettiin perustaa turpeeseen. Geologian tutkimuskeskus ryhty sitten tekemään tutkimuksia siitä, et missä olis sopivia suoalueita. Sopivia sillä tavalla, et siellä kannattaa teollisesti tuottaa polttoturvetta. Tän tarkastelun seurauksena sit esimerkiks yhdellä meidän kohdealueista, elikkä siellä Honkajoella sijaitsevilla keitailla käynnisty turvetuotanto, eli se oli näitä energiakriisin seurauksena alkaneita tuotantoalueita. Sehän se sitten laajeni aika paljonki Suomessa. et esimerkiks tuolla Kihniöllä ku teit Eeva sitä paikkatietotarkastelua, niin siellähän me huomattiin, että vuonna 83, eli kymmenen vuotta sen energiakriisin käynnistymisen jälkeen siellä oli jo 600 hehtaaria turvetuotannossa, eli se oli yli kolminkertaistunu kymmenessä vuodessa ja tuotanto siitä vaan jatko laajenemistaan myös muualla, ei vain Kihniössä, vaan myös täällä Satakunnassakin. Satakunnassa on viel semmonen erityispiirre, kun kasvuturpeen tuotanto, eli sit tossa 60-luvulla professori Viljo Puustjärvi ryhty tutkimaan turvetta kasvualustana ja hän havaitsi tutkimuksessaan, et turve todellakin on aivan erinomainen kasvualusta, ja silloin myös havaittiin, et tuolla Euran ja Eurajoen silloisten Kiukaisten ja Eurajoen rajalla oleva Lamminsuon ja Kahalansuon alue oli sellainen, jossa nimenomaan oli kasvualustaks soveltuvaa turvetta paksu kerros. Niinpä siellä sitten päätettiin käynnistää kasvuturpeen tuotanto. Sieltä oli kyllä jo joitain vuosikymmeniä, itse asiassa melkein 60 vuotta, nostettu turvetta ensin pehkuks eli kuivikkeiks ja sota-aikana myöskin polttoturpeeks, mut se oli vaan pieni alue suon kulmassa. Nyt sen kasvuturvetuotannon myötä se turvetuotantoalue laajeni sitte useiden satojen hehtaarien laajuiseksi, ja se on juuri se samainen turvetuotantoalue, jossa me sitte koululaisten kanssakin vierailtiin. Sit tää meidän kolmaskin alue, tää Kakkurinsuon alue on semmonen, jossa on jo 30-luvulta asti sitä suota hyödynnetty. Sinnekin perustettiin varavankila silloin 30-luvun puolivälissä ja soita hyödynnettiin ensin suoviljelyssä, mutta sit myöhemmin niitä on hyödynnetty myös turvetuotannossa ja sieltä on nostettu polttoturvetta, mut sieltä nostetaan myöskin kasvuturvetta. Nyt stte ilmastokeskustelun myötä on päätetty, että turpeenkin käytöstä tai varsinkin turpeen poltosta pikkuhiljaa luovuttaisiin, jotta Suomi vois saavuttaa ne omat kansainväliset ilmastotavoitteensa ja myös meidän kansalliset ilmastotavoitteet, eli oikeastaan taas semmonen isompi kansainvälinen asia vaikuttaa siihen, mitä Satakunnan soilla tapahtuu. Sen takia me nyt sit ollaan tässä miettimässä näitä toivottuja tulevaisuuksia ja tekemässä niitä skenaarioita.

Eeva Raike: Sä Laura puhuitkin tossa jo kasvuturpeesta ja sillähän ei oo samanlaisia ongelmia kun täällä polttoturpeella ja sitähän viedään ympäri maailmaa niin ku me saatiin kuulla siellä Honkajoella. Mikä sen tulevaisuus on?

Laura Puolamäki: Senkin tulevaisuus varmaan on vähän hämärän peitossa. Tosiaan professori Puustjärvi oli aikanaan oikeessa, se on ihan ylivertanen kasvualustamateriaali ja sen takia se on kovin kysytty ja se on meillä kova vientituotekin tällä hetkellä, mut toisaalta keskustelu turpeen ympärillä on kiertymässä siihen, et myöskin kasvuturpeen käytöstä haluttaisiin luopua, eli saa nähdä, miten siinä käy, et muuttaako markkina tilannetta niin, et sille ei enää löydy ostajia ja kasvuturpeen tuotanto sitten lähtee hiipumaan sen takia. Vähän semmosia hiljaisia signaaleja siitakin on, mutta käytännössä hiipumista ei kyllä tällä hetkellä vielä oo nähtävissä. Tällä hetkellä näyttäis siltä, et kasvuturpeen tuotanto kullakin alueella jatkuu niin kauan kuin siellä suossa on turvetta nostettavaksi.

Eeva Raike: Nyt kun me ollaan aika paljon erilaisten ihmisten kanssa kuljettu siellä soilla, niin miltä sen suon tulevaisuus näyttää?

Laura Puolamäki: Ehkä suon tulevaisuus näyttää toisaalta aika vauhdikkaalta, eli meil on nyt ollu aikasemmin jo semmoset kaks energiasiirtymää, milloin soille voimalla mentiin, ensin 42-vuonna ja sit 73-vuoden jälkeisenä aikana. Tää vihree siirtymä on nyt sit jo semmonen kolmas siirtymä, joka soihinkin vaikuttaa ja kyllä se yhtä kovalla rytinällä tuntuu tulevan kun noi kaks aikaisempaakin. Siihen suomaahan ja turvetuotantoalueisiin kohdistuu aika paljon käyttöpainetta nimenomaan vihreän energian tuotannon taholta ja siitä painetta kohdistuu myös maanomistajiin ku heidän kanssa sit mielellään tehdään pitkiä vuokrasopimuksia. Toisaalta soiden tulevaisuus näyttää siltä, et pitäis myös pikkuhiljaa alkaa löytää lisää alueita ennallistettavaksi, jotta me saatais myös soita palautettua luonnontilaan sen jälkeen, kun me ihmiset ei niitä enää tarvita. Sehän sopis hyvin yhteen niiden virkistyskäyttötoiveiden kanssa, mitä on oikeastaan tullu kaikilta eri-ikäsilä ihmisryhmiltä, keitä me ollaan kohdattu ja kenen kanssa ollaan soilla kuljettu. Eli siinä mielessä tulevaisuus näyttää vähän ristiriitaiselta ja haastavaltakin, et niitä toiveita ja tarpeita tulee kovin eri suunnasta ja niitä sanelee paitsi se paikallinen toive, niin myös politiikka ja talous, joita toiveita voi tulla hyvinkin kaukaa joltakin satakuntalaiselta suolta katsottuna. Mutta sit meillä on kyllä hyvänä vertailukohtana tässä Irlanti, jonne me ollaankin menossa ekskursiolle tuossa myöhemmin syksyllä syyskuussa, koska Irlannissa tää vastaava siirtymä on jo oikein hyvässä vauhdissa ja siellä suohon liittyvä turveteollisuus on aika samalla tavalla muodostunut kun aikanaan Suomessa, eli sielläkin on ollu iso valtionyhtiö. jonka taholta niitä soita on hyödynnetty ja jonka johdolla nyt tähän siirtymään ollaan sitten lähdetty. Sielläkin me päästään tapaamaan paikallisia ihmisiä ja erilaisia sidosryhmiä ja myös tutkijoita ja kulkemaan soilla. Toivottavasti saadaan hyviä eväitä tuotavaks takaisin tänne meille Suomeen ja niille satakuntalaisille suomaille, joilla me tässä ollaan jo vuoden ajan yhdessä kuljettu.

[linnunlaulua]

Eeva Raike: Kiitos Laura. Toivotaan Soile hyvää tulevaisuutta.

[linnunlaulua]

Eeva Raike: Tämä oli Aallonharjalle-podcast. Toivottavasti viihdyt seurassamme.